

SANAARTORTITSIVIIT
Grønlands Byggevæsen

information

JAK Cirkulation

SKM/ 28.10.

Jø/ [Signature]

Nuuk.

april 1991

Årgang 2

Nr. 15

Informationsblad udsendt af Bygge- og Anlægslederen fra Nuuk

Redigeret af Danmarksafdelingen

RETTELSE

I sidste nummer af GBinformation bragte vi navnene på deltagerne ved byggeleder- og distriktsingeniørmødet i Ilulissat i februar.

Ved en beklagelig fejl var byggeleder Jan Knudsen fra Ammassalik faldet ud af listen, hvilket vi beklager.

For fuldstændighedens skyld skal også nævnes, at byggeleder Ivan Bohm var nået frem til Ilulissat, men på grund af sygdom måtte melde forfald.

DEPOSITUM VED BSU-REPARATIONS- OG FORBEDRINGSLÅN

Ligeledes i sidste nummer af GBinformation, var der under overskriften, DIPOSITUM VED BSU-VURDERINGER PÅ BYGDER, peget på forhold som byggetjenesten skulle tage højde for ved BSU-reparationslån. Da der af forskellige årsager er sket en utilsigtet sammenblanding af begreber i indlægget, annulleres det herved og erstattes af følgende:

Husejere, der søger om et BSU-reparations- og forbedringslån, skal efter den nuværende ordning betale for alle ydelser og omkostninger - således også for udarbejdelse af overslag til selve låneansøgningen. (Retningslinier herfor, se Byggeadministration kap.6, Boligstøtteopgaver.)

Ordnningen har givet byggetjenesterne en del problemer, især når det drejer sig om byggerne, hvor omkostningerne kan blive meget høje på grund af rejseomkostningerne. Problemet har også været, at enten husejeren eller BSU og boligkontoret ikke vil acceptere, at et passende antal opgaver samles før en bygderejse foretages, således at omkostningerne kan fordeles over flere sager.

For at imødegå disse problemer er det besluttet, at der fremover - ved bygherrers rekvisition af overslag hos GB i forbindelse med låneansøgning - skal erlægges et depositum, som skønnes at dække omkostningerne hertil.

Rekvosition fra låneansøger/boligkontor skal fremover ske på en ny formular, som er under udarbejdelse. Den vil ligne den gamle formular GTO 3020-2 (som derfor kan bruges i overgangsperioden), men selvfølgelig tilpasset nye tider/nye navne. Den vil blive udformet således, at rekvisitionens øverste halvdel udfyldes af låneansøger og boligkontor og med låneansøgers underskrift.

Når byggetjenesten modtager rekvisitionen, udfyldes nederste del med anslåede omkostninger og det krævede depositum samt oplysning om, at det stillede depositum vil blive anvendt til dækning af de afholdte omkostninger, hvis der ikke opnås lånetilsagn fra BSU. Rekvisitionen returneres til boligkontoret, som herefter indhenter låneansøgerens accept og underskrift og sørger for, at det krævede depositum tilvejebringes og deponeres ved byggetjenesten/fælleskontoret.

Altså, kort og godt, uden behøring underskrift og depositum fra låneansøger, ingen ydelse fra byggetjenesten.

Ordningen gælder for såvel by som bygd, men der skal selvfølgelig stadig tages behørig hensyn til mulig fordeling af omkostninger ved bygdeopgaverne.

ÅRSREGNSKAB 1990

- ./.
- Til orientering vedlægges som bilag nr. 1 vort årsregnskab for 1990 - det første år som selvstændig nettostyret virksomhed under Teknisk Direktorat.

MULIGHEDER FOR STØTTE TIL ARBEJDET MED BEVARINGS- OG FREDNINGSVÆRDIGE BYGNINGER

Når vi byggeadministrerer for bygherrer, som er ejere af fredede eller bevaringsværdige bygninger m.v., skal vi være opmærksom på, at bygherrerne hos Hjemmestyret kan søges om støtte til forskellige dele af et restaureringsarbejde.

- ./.
- I den forbindelse kan man finde vejledning i brev fra direktoratet for Kultur, Uddannelse og Arbejdsmarked. Brevet vedlægges som bilag nr. 2.

GRUNDKURSUS I SPRÆNGTEKNIK

Grønlands Byggevæsen har afholdt et grundkursus i sprængteknik i Grønlands Byggevæsens indkvartering i Ilulissat i uge 18/1991.

Målgruppen var især de af vore egne medarbejdere, der endnu ikke har deltaget i dette kursus. Antallet af mulige emner har betydet, at der i år kun afholdes det ene kursus.

Kursusleder var ingeniør Klaus Lindskov Hansen, GB's Danmarksafdeling. Fra Det Danske Sprængstofselskab deltog civilingeniør Poul Erik Hansen som underviser.

Grundkursus i sprængteknik sigter på at give deltagerne et grundlæggende kendskab til

- spræng- og tændmidler og herunder almindelige sikkerhedsbestemmelser og lovregler omkring anvendelse, transport og håndtering m.v.,
- sikkerhedsbestemmelser og lovregler i forbindelse med arbejde med sprængninger,
- almindeligt forekommende sprængninger inden for bruddrift og bygge- og anlægsbranchen, og
- boring, vibrationer og måleteknik, forsikringsforhold m.v.,

således at man sættes i stand til at planlægge sprængninger, kontrollere og føre tilsyn med sprængninger og gennemføre mindre sprængninger på egen hånd.

BRANDSEKTIONENS AKTIVITETER I 1990

Med sektionsingeniør Poul Gade's fratræden med udgangen af oktober, er området FOREBYGGENDE BRANDVÆRN i fuldt omfang overført til Hovedkontoret i Nuuk.

Brandsektionen har forestået udsendelsen af de nye RETNINGSLINIER FOR TILSLUTNING AF AUTOMATISKE BRAND-ALARMANLÆG I GRØNLAND, der er en ajourføring og opdatering af de under GTO gældende retningslinier.

Arbejdet med en ny, revideret STANDARD-BRANDVEDTÆGT er afsluttet. Udsendelse afventer nu kun færdiggørelse og korrekturlæsning af den grønlandske oversættelse.

Der er foretaget inspektion af 3 bybrandvæsner, de 2 i forbindelse med kursusafvikling. Ialt 21 rejsedage.

I forbindelse med OLIESKADEBEREDSKABET er der arrangeret deltagelse for 2 personer i et kursus i Stockholm og for 2 personer i Uddevalla.

BRANDSKOLEN har medvirket ved tilrettelæggelsen af 2 bygdebrandmandskurser i Nuuk og Upernavik med hhv. 15 og 18 deltagere. Instruktør var P.E. Kristiansen.

Der er formidlet deltagelse i 19 kurser på Statens Brandskole i Danmark.

Der er afviklet et suppleringskursus/møde for brandinspektører i Ilulissat med ialt 22 deltagere. Indlagt heri var et kursus i instruktionsteknik.

For 4 deltagere er der arrangeret kursus i brug, vedligehold og afprøvning af røgdykkerudstyr hos Draeger Teknik i Herlev, og for ialt 15 deltagere blev der arrangeret kursus i beredskabsplanlægning ved Ålborg brandvæsen samt besøg i Grønlandshavnen og hos Nord-Auto A/S i Ålborg. Begge disse arrangementer fandt sted i tilknytning til Dansk Brandinspektørforenings årsmøde.

Et planlagt brandmesterkursus 2. del ved brandskolen i Aasiaat måtte aflyses tillige med en del planlagte inspektioner af by- og bygdebrandvæsner som følge af, at brandsektionens bevillingsønsker ikke kunne imødekommes. Afklaringen heraf skete så sent, at det ikke var muligt at omlægge budgettet.

DE GRØNLANDSKE BRANDVÆSNER har i 1990 haft ialt 617 udrykninger til brand og redning. En mindre nedgang i forhold til året 1989, hvor antallet var 643.

Der er en stigning af antallet af brande fra 187 i 1989 til 219 i 1990, et antal der svarer ganske godt til det årlige gennemsnit vi har haft op gennem 1980'erne.

Der er et pænt fald i antallet af falske alarmer fra 354 i 1989 (eller 40% af samtlige alarmer) til 190 falske alarmer i 1990, svarende til 30% af samtlige alarmer.

Det er dog stadig alt for højt, og udgør sammen med antallet af alarmer af andre årsager ialt 342 alarmer, eller over 55% af samtlige alarmer til de grønlandske brandvæsner. Sætter man en udrykning til en gennemsnitlig udgift på kr. 3.500,-, beløber udgifterne til disse 2 alarmkategorier sig til ialt 1,2 mio.kr. Det er således nok værd at gøre en indsats for at få nedbragt disse alarmer.

I 1990 omkom ialt 5 personer ved brande i Grønland, heraf alene 3 ved samme brand i et eenfamiliehus i Ammassalik. Brandårsagen er endnu ukendt.

Der omkom een person ved en kulilteforgiftningsulykke i Nuuk. Et dårligt vedligeholdt og ukorrekt indstillet pottefyr - en fritstående varmeovn uden skorstenstilslutning - var skyld i ulykken.

Sådanne ovne er farlige at anvende i beboelsesrum, især mindre rum, hvis der ikke sørges for god ventilation. Dels bruger ovnen ilten, således at man alene derved kan blive kvalt, og dels er det næsten sikkert, at ovnen vil brænde dårligt, efterhånden som ilten i luften bliver brugt, således at der udvikles store mængder kulilte.

AF (VAND) SKADE BLIVER MAN KLOG

I den senere tid har der i Danmark været en heftig debat om skader i badeværelser ud fra en ny undersøgelse, som Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) har foretaget af vådrum.

I erkendelsen af, at fugt fra badeværelser og andre vådrum er den primære årsag til bygningsskader i Danmark, er der derfor iværksat en omfattende informationskampagne om vådrum.

./.

Som bilag 3 a til dette nr. af GBinformation bringes et temanummer af SBI-information, som præsenterer et udsnit af materiale fra SBI, som omhandler badeværelser og andre vådrum.

I 1988 har GB selv udsendt et forslag til anvisning om renovering af badeværelser. Forslaget er siden anvendt som grundlag for en række arbejder af denne type. Forslaget er blevet revideret og ajourført og skulle i trykken som endelig anvisning, netop da SBI's undersøgelse blev offentliggjort. Vi må nu konstatere, at nogle af anvisningsforslagets løsninger rummer risiko for fejl og stiller sådanne krav til udførelsen og til brugernes påpasselighed, at de kun bør anvendes, når forholdene forhindrer, anvendelsen af mere robuste løsninger.

Det gælder især badeværelser på træbjælkelag og med pladebeklædte træskeletvægge. Anvisningsforslaget er nu under ny revision, på grundlag af bl.a. resultaterne fra SBI's undersøgelse.

./.

I denne forbindelse er det nok værd at repetere den projekteringspraksis for vægge og gulve i våde rum, som vi går ind for, når vi administrerer husbygningsopgaver, se vedlagte breve af 8. april 1986 og 31. august 1979. (Bilag 3 b og 3 c)

NYORDNING FOR TILLÆGSFORSIKRING TIL REJSEFORSIKRINGEN

I den nærmeste fremtid vil der blive tegnet en tillægsforsikring til Hjemmestyrets rejseforsikring, hvor præmien betales af Grønlands Byggevæsen.

Personkredsen, som tillægsforsikringen omfatter, er samtlige fastansatte medarbejdere i Grønlands Byggevæsen.

Forsikringen dækker under tjenesterejser, for hvilke der udbetales diæter. Endvidere dækkes under feriefrirejser og til- og fratrædelsesrejser.

Under rejser, for hvilke der udbetales diæter, dækker forsikringen i samtlige diætberettigede rejsedage. Forsikringen dækker fra det tidspunkt forsikrede forlader sin bopæl for at tiltræde rejsen og ophører ved hjemkomst til bopælen.

Under feriefrirejser samt til- og fratrædelsesrejser dækker forsikringen fra det tidspunkt den forsikrede forlader sin bopæl for at tiltræde rejsen og ophører ved ankomsten til det endelige bestemmelsessted i Danmark eller Grønland.

Forsikringen dækker med kr. 1.000.000,- ved dødsfald eller invaliditet (ikke forsørgere dog kr. 15.000,- ved dødsfald).

Forsikringen dækker rejser overalt i verden. Dog vil forsikringen ikke dække rejser indenfor eget distrikt i Grønland.

PERSONALEUDSKIFTNINGER I BGT, BGP, BGS/N OG DKA
opgjort pr. 30.4.1991.

BY	FRATRÆDER NAVN	DATO	TILTRÆDER NAVN	DATO
SIS	Praktikant Augusta Nielsen	31.3.91		

SANAARTORTITSIVIIT
Grønlands Byggevæsen

ÅRSREGNSKAB 1990

April 1991

Indholdsfortegnelse

	Side
Virksomheden	2
Resultatet	3
Fremtiden	4
Revisionserklæring	5
Regnskabsprincipper	6
Balance	8
Resultatopgørelse for Driftsvirksomheden	12
Resultatopgørelse for Havneanlæg	14
Resultatopgørelse for Kloakanlæg	15
Resultatopgørelse for Byggeadministration	16

Virksomheden

Indtil udgangen af 1989 var Grønlands Byggevæsen en del af den samlede tekniske virksomhed NUNA-TEK.

Pr. 1. januar 1990, hvor det fælles NUNA-TEK blev opløst, dannedes Grønlands Byggevæsen som en selvstændig, såkaldt nettostyret virksomhed under Grønlands Hjemmestyre, med følgende hovedopgaver:

- Varetage Bygge- og anlægsadministration for de bygge- og anlægsopgaver, som Hjemmestyret, staten, kommuner, virksomheder eller private rekvirerer Grønlands Byggevæsen til.
- Som Driftsvirksomhed varetage drift af entreprenørpladser med lagerføring og salg af VVS- og byggematerialer, sprængstoffer m.m., indtøgtning og udhandling af sten, skærver og grus, drift af stenbrud, autoværksteder, reservedelslagre samt drift af indkvarteringer, kantiner og rejsebåde.

Endvidere varetage drift og vedligeholdelse af byernes kloakanlæg, og vedligeholdelse af havneanlæg, kajkonstruktioner og fyranlæg i byerne og på bygder.

- Som Bygge- og anlægsstyrelse for Grønlands Hjemmestyre løse en række forskelligartede myndigheds- og planlægningsopgaver, udarbejde tekniske vejledninger og regelsæt for bygge- og anlægsområdet, udarbejde og ajourføre kontraktgrundlag og prisgrundlag for rådgiveraftaler og entrepriser, varetage bygherrefunktionerne for offentlig byggemodning og havneanlæg, og den overordnede bygningsmyndighed og brandmyndighed.

Og - baseret på den viden og erfaring om byggeri og anlæg under arktiske forhold Grønlands Byggevæsen besidder - udøve specifik og almen teknisk rådgivning til såvel offentlige som private rekvirenter.

Ved overgangen til selvstændig virksomhed overtog Grønlands Byggevæsen en tidligere fælles reproduktions- og lystryksafdeling, arkiv- og regnskabsfunktioner m.m. samt ejendomsadministration og personalekantiner for de fælles kontorlokaler i Nuuk og København.

Der blev i den forbindelse overtaget et personale på ialt 26 pr. 1. januar 1990.

Grønlands Byggevæsen ledes fra Hovedkontoret i Nuuk og har Byggetjenester i 14 byer med byggeadministration og driftsvirksomhed. Desuden er der en Danmarksafdeling i København, som yder teknisk og administrativ bistand til Byggetjenestene og til Hovedkontoret i Nuuk.

Resultatet

1990 var Grønlands Byggevæsenes første år som selvstændig virksomhed, og årets resultat er præget af en generel faldende aktivitet og omsætning inden for bygge- og anlægsområdet.

Især for Byggevæsenets driftsvirksomheder blev afmætningen mærkbar. Salget fra de forskellige lagre er som helhed faldet, og den realiserede totale omsætning i 1990 på 100,4 mio.kr. er ca. 7 mio.kr. under det budgetterede, og driftsvirksomhedernes resultat for 1990 er ikke tilfredsstillende.

Bygge- og anlægsadministrationen gennemførte i 1990 bygge- og anlægsopgaver for ca. 447 mio.kr. i håndværkerudgifter mod budgetteret ca. 600 mio.kr.

Gennem en stram styring af udgifter og indtægter og gennem personalereduktioner, er det opnåede resultat i 1990 for bygge- og anlægsadministrationen tilfredsstillende i forhold til bevillingen.

Omsætning og omfang af byggestyrelsesopgaver udført i 1990 har været som forudsat ved budgetlægningen, og omkostningerne er dækket af de givne bevillinger.

Bevillingsmæssigt er Byggevæsenets driftsvirksomheder på finansloven adskilt fra bygge- og anlægsadministrationen, og i overensstemmelse hermed aflægges der særskilt regnskab for hvert område.

Grønlands Byggevæsenes samlede resultat for året 1990 kan illustreres med følgende hovedtal i mio.kr.:

	Driftsvirksomheder		Byggeadministration		I alt 1990
	89	90	89	90	
Omsætning	119.7	100.4	59.3	57.5	157.9
2) Resultat	1.2	-1.1	0.2	1.5	0.4
Antal ansatte	156	137	151	128	265

1) "Andre opgaver", bevillingsdækkede indgår ikke i omsætningen.

2) Årets bevillinger indgår i resultatet.

3) I tallet indgår personale overtaget 1. januar 1990 (26).

Fremtiden

Under forårssamlingen i 1989 besluttede Landstinget at anbefale en ændring af Grønlands Byggevæsen baseret på oprettelse af en byggestyrelse og en regionalisering i 3 regioner.

Før regionaliseringen iværksættes, skal det afklares mellem Hjemmestyret og kommunerne, hvorledes den fremtidige byrde- og opgaverfordeling skal være.

Forventningerne til fremtiden påvirkes af, at denne afklaring endnu ikke er sket.

Det må samtidigt konstateres, at i Hjemmestyrets øvrige virksomheder og forvaltninger oprettes bygherrefunktioner og delvise byggeadministrationer, som anvender private rådgivende firmaer, og ikke Grønlands Byggevæsen ved gennemførelse af deres bygge- og anlægsarbejder.

Det må også konstateres, at bygherrekompetancen vedr. det offentligt financerede boligbyggeri nu er overført til kommunerne, og Grønlands Byggevæsen deltager stort set ikke længere ved opførelsen af boligbyggeri til udlejning.

Og endeligt må det konstateres, at det lavere aktivitetsniveau inden for bygge- og anlægsområdet vil vare ved i den nærmeste fremtid.

Grønlands Byggevæsen forventer derfor ikke, at de nuværende funktioner vil kunne opretholdes alene gennem resultatet af den forretningsmæssige drift.

Nuuk/København, den 8. april 1991

Jens Chr. Madsen
Bygge- og anlægsschef

Revisionspåtegning

Som revisor for Grønlands Hjemmestyre har vi revideret årsregnskabet for året 1990 for Sanaartortitsiviit, Grønlands Byggeværksen.

Revisionen er udført i overensstemmelse med almindeligt anerkendte revisionsprincipper og har omfattet de revisionshandlinger, som vi har anset for nødvendige.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelse og giver under hensyntagen til virksomhedens offentlige karakter og den manglende periodisering, jfr. den anvendte regnskabspraksis, efter vor opfattelse et retvisende billede af aktiver og passiver, dens økonomiske stilling samt resultatet.

København, den 8. april 1991

SCHØBE & MARHOLT
Revisionsaktieselskab

H. Flensted Nielsen
statsautoriseret revisor

Jens Rudkjær
statsautoriseret revisor

Regnskabsprincipper

Regnskabet er som udgangspunkt aflagt i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne i lov om årsregnskaber i den udstrækning disse er forenelige med gældende regler og praksis for hjemmestyrevirksomheders regnskabsaflæggelse.

Principændringer.

Udover at andre opgaver (bevillingsdækkede opgaver) ikke er medtaget i nettoomsætningen, er der ikke foretaget væsentlige ændringer af den tidlige anvendte regnskabspraksis.

Sammenligningstal.

Uanset at det er første år, Grønlands Byggevæsen aflægger regnskab som selvstændig, nettostyret hjemmestyrevirksomhed er det valgt at medtage sammenligningstal i resultatopgørelsen. Sammenligningstallene svarer til de tal, hvorved Grønlands Byggevæsen indgik i Nuna-Tek's regnskab for 1989, tillempt ordnet gruppering.

Bevillinger.

Grønlands Byggevæsen indgår på Grønlands Hjemmestyres finanslov med 4 separate bevillinger, og der aflægges separate regnskaber for hvert område. Afvigelser for Byggeadministrationsafdelingen og Driftsvirksomheden overføres i regnskabet til efterfølgende år.

Der er overført 3 mio kr. fra byggeadministrationsafdelingen til driftsvirksomhederne for at opnå balance for byggevæsenet som helhed.

Grønlands Byggevæsens anlægsinvesteringer finansieres som udgangspunkt med anlægsbevillinger, som forrentes og afdrages overfor Landskassen. Anlægsbevillingerne, der forrentes og afdrages, er medtaget som kapitalindskud under afvikling. Indskuddet afdrages i takt med, at de tilhørende materielle anlægsaktiver afskrives.

Anlægsaktiver.

De materielle anlægsaktiver er opført til anskaffelsessum med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Der foretages på alle materielle anlægsaktiver lineære afskrivninger baseret på en vurdering af de enkelte aktivers driftsøkonomiske levetid.

Afskrivningsperioderne er som hovedregel:

Bygninger	40 år
Maskiner	5 - 10 år

Anlægsaktiver, der ikke er finansieret med anlægsbevillinger, udgiftsføres i anskaffelsesåret, hvilket i væsentlig udstrækning gør sig gældende for f.eks. automobiler, inventar m.v., der fornyes regelmæssigt.

Alle investeringer, der er finansieret med anlægsbevillinger, er aktiveret uden hensyn til eventuel manglende driftøkonomisk nytteværdi for virksomheden.

Varebeholdninger.

Råvare- og hjælpematerialer er opgjort til beregnede kostpriser.

Pensionsforpligtelser.

Der påhviler ikke Grønlands Byggevesen pensionsforpligtelser for nuværende og tidligere tjenestemænd, da disse forpligtelser bæres af Den Danske Statskasse, idet der løbende betales pensionsbidrag til Den Danske Statskasse for disse medarbejdere.

Feriepengeforpligtelser.

I lighed med hidtige praksis for offentlige virksomheder, er der ikke foretaget nogen periodisering af de feriepengeforpligtelser m.v., der påhviler Grønlands Byggevesen, da disse skønnes at have en relativ konstant størrelse.

Debitorer.

Grønlands Byggevesens debitorer excl. Danmarksafdelingens debitorer opkræves via kommunerne. Disse debitortilgodehavender, hvorpå Grønlands Byggevesen bærer debitorrisikoen, indgår ikke i regnskabet. Til imødegåelse af den tabsrisiko, der skønnes at være på de debitorer, der er opstået efter Hjemmestyrets overtagelse af Nuna-Tek, er der i regnskabet afsat et beløb til imødegåelse heraf. Det er ikke muligt at opgøre summen af debitorer, som Grønlands Byggevesen bærer risikoen for.

Balance

(1.000 kr.)

		01.01.1990	31.12.1990
	AKTIVER		
Note			
1	Anlægsaktiver	103.870	106.642
2	Varebeholdninger	67.236	71.515
3	Tilgodehavende fra salg og tjenesteydelser	3.845	21.392
	Tilgodehavende Landskassen vedr.		
	overførsel af driftsbevilling	1.446	0
4	Andre tilgodehavender	57	3.744
	Tilgodehavende Hjemmestyret, ej afregnet	0	1.421
	Tilgodehavender	5.348	26.557
	Likvide beholdninger	30	31
	Omsætningsaktiver	72.614	98.103
	AKTIVER	176.484	204.745
	PASSIVER		
Note			
5	Fast kapitalindskud	68.870	68.870
6	Overført restbevilling	1.446	1.870
7	Kapitalindskud under afvikling	103.870	106.642
	Kapitalindskud	174.186	177.382
8	Hensættelser	1.900	1.900
	Modtagne forudbetalinger fra kunder	0	55
	Gæld til leverandører af varer og tjenesteydelser	398	14.434
	Mellemregning Grønlands Hjemmestyre	0	10.824
	Periodeafgrænsningspost	0	150
	PASSIVER	176.484	204.745

Til sikkerhed for opfyldelse af entreprisekontrakter m.m. er der overfor Grønlands Byggevesen stillet sikkerhed i form af bankgarantier og lignende på ialt 140.380 t.kr. (1989 50.836 t.kt.). Beløbet indgår ikke i balancen.

	01.01.1990	31.12.1990
Note 1 Anlægsaktiver: Driftvirksomheder		
Anskaffelsessum primo	153.326	156.595
Tilgang, der skal forrentes og afskrives	3.269	8.413
Afgang	0	- 117
<u>Anskaffelsessum ultimo</u>	<u>156.595</u>	<u>164.891</u>
Afskrivninger primo	44.438	52.725
Årets afskrivninger	8.287	5.582
Afskrivninger på årets afgang	0	- 58
<u>Afskrivninger ultimo</u>	<u>52.725</u>	<u>58.249</u>
<u>Bogført værdi ultimo</u>	<u>103.870</u>	<u>106.642</u>
Note 2 Varebeholdninger:		
Driftvirksomheder	67.206	71.491
Byggeadministration	30	24
<u></u>	<u>67.236</u>	<u>71.515</u>
Note 3 Tilgodehavende fra salg og tjenesteydelser:		
Beløbet vedrører hovedsageligt til- godehavender fra andre offentlige institutioner	3.845	21.392
I beløbet indgår ikke regninger som opkræves af kommunerne.		
Note 4 Andre tilgodehavender:		
I summen indgår nettotilgode- havende moms	0	858
Note 5 Fast kapitalindskud:		
Pr. 1. januar 1990 blev der indskudt t.kr. 68.870 som kapitalindskud ved opdeling af Nuna-Tek.		
Note 6 Overført restbevilling:		
Driftsvirksomheder primo	0	1.225
Årets overførsel	1.225	- 1.058
<u>Ultimo</u>	<u>1.225</u>	<u>167</u>
Byggeadministration primo	0	221
Årets overførsel	221	1.482
<u>Ultimo</u>	<u>221</u>	<u>1.703</u>
Note 7 Kapitalindskud under afvikling:		
Saldo bygninger primo	98.751	93.499
Tilgang	1.327	7.832
Afdrag	- 6.579	- 4.034
<u>Saldo bygninger ultimo</u>	<u>93.499</u>	<u>97.297</u>
Saldo maskiner primo	10.137	10.371
Tilgang	1.942	581
Afdrag	- 1.708	- 1.607
<u>Saldo maskiner ultimo</u>	<u>10.371</u>	<u>9.345</u>

Note 8 **Hensættelser:**
Beløbet vedrører hensættelse til imødegåelse af tab på debitorer, der er overdraget kommunerne til opkrævning.

Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser.

Grønlands Hjemmestyre har optaget realkreditlån med sikkerhed i en række af de under Grønlands Byggevæsen optagne anlægsaktiver.

I overensstemmelse med de foreliggende anlægsbevillinger har Grønlands Byggevæsen indgået en række flerårige entreprisekontrakter.

Feriepengeforpligtelse for Grønlands Byggevæsen beløber sig til ca. 5,7 mill. kr. Beløbet indgår ikke i balancen.

Resultatopgørelse for
de enkelte områder

25.30 Grønlands Byggevesen - driftsvirksomheder

Resultatopgørelse

(1.000 kr.)

Note		Bevilling 1990	Regnskab 1990	Regnskab 1989
1	Nettoomsætning	106.057	99.443	132.714
	Andre driftsindtægter	1.382	999	933
	Indtægter drift	107.439	100.442	133.647
	Vareforbrug m.v.	- 46.305	- 48.752	- 52.823
2	Andre udgifter	- 35.453	- 29.101	- 48.085
3	Personaleudgifter	- 24.126	- 25.814	- 30.616
	Udgifter drift	- 105.884	- 103.667	- 131.524
	Resultat før forrentning og afskrivning anlæg	1.555	- 3.225	2.123
	Afskrivning anlæg	- 5.863	- 5.582	- 8.287
	Forrentning anlæg	- 8.463	- 8.912	- 9.150
	Resultat efter forrentning og afskrivning anlæg	- 12.771	- 17.719	- 15.314
4	Ekstraordinære poster	0	3.890	
5	Årets resultat (- = underskud)	- 12.771	- 13.829	- 15.314

Note 1	Nettoomsætning:		
	Entreprenørpladser		60.584
	Indkvarteringstjenesten		23.993
	Autoværksteder		13.204
	Rejsebåde		1.662
	Havnevedligeholdelse		0
	Kloakdrift		0
			<u>99.443</u>
			71.503
			30.257
			15.528
			1.382
			10.544
			3.500
			<u>132.714</u>

Note 2	Andre udgifter:		
	Reparation og vedligeholdelse		8.512
	Anskaffelser maskiner, værktøj, inventar		1.205
	Egne administrationsudgifter, kontorhold, edb, betaling af bistand fra byggetjenesterne		5.695
	Bidrag til serviceafdelinger, ledelse mv.		4.658
	Olie- og elforbrug		5.628
	Afskrivning debitorer		165
	Øvrige driftsudgifter		3.238
			<u>29.101</u>
			22.118
			2.072
			5.482
			8.000
			7.214
			32
			<u>3.167</u>
			48.085

	1990	1989
Note 3		
Personaleudgifter:		
Lønninger, pensionsbidrag, sociale ydelser	24.634	29.110
Øvrige udgifter, ferierejser, til- og fratrædelsesrejser, bohaveflytninger	1.180	1.506
	<u>25.814</u>	<u>30.616</u>
Note 4		
Ekstraordinære poster:		
Overførsel fra byggeadministration	3.000	0
Øvrige indtægter	890	0
	<u>3.890</u>	<u>0</u>
Note 5		
Årets resultat:		
Entreprenørpladser	- 5.836	- 3.257
Indkvarteringstjenesten	- 6.850	- 8.885
Autoværksteder	231	504
Rejsebåde	- 1.374	- 3.676
	<u>- 13.829</u>	<u>- 15.314</u>

25.31 Havneanlæg

Resultatopgørelse

(1.000 kr.)

Note		Bevilling 1990	Regnskab 1990
1	Vareforbrug m.v.	0	- 19
	Andre udgifter	- 10.000	- 10.135
	Udgifter drift	- 10.000	- 10.154
	Ekstraordinære poster	0	- 42
	Årets resultat (- = underskud)	- 10.000	- 10.196

Note 1	Andre udgifter	
	Reparation og vedligeholdelse	8.367
	Olie- og elforbrug	200
	Bidrag til serviceafdelinger, ledelse mv.	1.000
	Øvrige driftsudgifter	568
		<u>10.135</u>

25.32 Kloakanlæg

Resultatopgørelse

(1.000 kr.)

Note		Bevilling 1990	Regnskab 1990
1	Andre udgifter	- 3.700	- 3.387
	Udgifter drift	- 3.700	- 3.387
	Årets resultat (- = underskud)	- 3.700	- 3.387

Note 1	Andre udgifter		
	Reparation og vedligeholdelse		2.016
	Olie- og elforbrug		371
	Bidrag til serviceafdelinger, ledelse mv.		750
	Øvrige driftsudgifter		250
			<u>3.387</u>

25.70 Grønlands Byggevæsen - byggeadministration

Resultatopgørelse
(1.000 kr.)

Note		Bevilling 1990	Regnskab 1990	Regnskab 1989
1	Nettoomsætning	52.068	51.532	69.847
2	Andre driftsindtægter	11.042	5.928	2.050
	<u>Indtægter drift</u>	<u>63.110</u>	<u>57.460</u>	<u>71.897</u>
	Vareforbrug m.v.	0	- 1.350	0
3	Andre udgifter	- 37.358	- 32.164	- 40.631
4	Personaleudgifter	- 49.752	- 43.854	- 40.058
	<u>Udgifter drift</u>	<u>- 87.110</u>	<u>- 77.368</u>	<u>- 80.689</u>
	Resultat drift	- 24.000	- 19.908	- 8.792
	Renteindtægter	0	35	0
	<u>Resultat før forrentning og afskrivning anlæg</u>	<u>- 24.000</u>	<u>- 19.873</u>	<u>- 8.792</u>
	Afskrivning anlæg	0	0	- 921
	<u>Forrentning anlæg</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 66</u>
	Resultat efter forrentning og afskrivning anlæg	- 24.000	- 19.873	- 9.779
5	<u>Ekstraordinære poster</u>	<u>0</u>	<u>- 2.645</u>	<u>0</u>
	<u>Årets resultat (- = underskud)</u>	<u>- 24.000</u>	<u>- 22.518</u>	<u>- 9.779</u>

Note 1	Nettoomsætning:		
	Byggeadministration		46.927
	"Andre opgaver" (bevillingsdækkede opgaver)		0
	Driftsvirksomhed intern afregning		2.251
	Reproduktion og Lystryk for fremmede		1.103
	Driftsopgaver		1.251
			<u>51.532</u>
			69.847

Note 2	Andre driftsindtægter:		
	Husleje		5.068
	Salær		815
	Øvrige driftsindtægter		45
			<u>5.928</u>
			2.050

Note 3	Andre udgifter:		
	Egne administrationsudgifter, kontorhold, edb		18.230
	Bidrag til serviceafdelinger, ledelse mv.		8.632
	Afskrivning debitorer		296
	Øvrige driftsudgifter, rejseudgifter, konsulentbistand, køretøjer m.m.		5.006
			<u>32.164</u>
			40.631

Note 4	Personaleudgifter:		
	Lønninger, pensionsbidrag, sociale ydelser	39.668	35.610
	Øvrige udgifter, ferierejser, til- og fratrædelsesrejser, bohaveflytninger	4.186	4.448
		<u>43.854</u>	<u>40.058</u>
Note 5	Ekstraordinære poster:		
	Overførsel til driftsvirksomhed	3.000	0
	Øvrige indtægter	- 355	0
		<u>2.645</u>	<u>0</u>

**KULTUREQARNERMI, ILINNIARTITAANERMI
SULIFFEQARNERMILU PISORTAQARFIK**
Direktoratet for Kultur, Uddannelse og Arbejdsmarked

Bilag 2

Til KNI, Royal Greenland,

0488

Udloq/dato: 18. februar 1991

Grønlands Byggevæsen, Grønlands Televesen, Grønlands Nationalmuseum, J.nr.: 513-02

Grønlands Energiforsyning og samtlige kommuner. Brev nr.: 000583

kommuner.

MOLT.	19/2-91
GRV	01-010
NG	NG 22.02.91
JAK	JAK 22.02.91
BNV	
BRV	NG 22.02.91

DK. ANMODNING OM VED
KOP, AT ORIENTERE BGT + DK

Vedrørende Direktoratet for Kultur, Uddannelse og Arbejdsmarkedets bevilling på konto 56.03 til arbejdet med bevarings- og fredningsværdige bygninger.

Landstingslov nr. 5/80 om fredning af jordfaste fortidsminder og bygninger indeholder forpligtigelser for ejere af fredede eller bevaringsværdige bygninger mv.

Overholdelse af loven, kan være forbundet med ekstra omkostninger.

I den forbindelse kan der ydes tilskud fra Hjemmestyrets midler, dels til arkæologiske undersøgelser i forbindelse med jordarbejder, dels til bevaring af ruiner m.v., dels til undersøgelse af fredede og andre bevaringsværdige bygninger, dels til restaurering af fredede og andre bevaringsværdige bygninger samt til erstatninger ved fredningspålæg.

Midlerne på konto 56.03 stilles til rådighed for Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse og Arbejdsmarked, der disponerer efter indstilling fra Bygningsfredningsrådet og fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv.

Fredede eller bevaringsværdige bygninger.

Til brug for Bygningsfredningsrådets vurdering af ansøgninger kan følgende retningslinier angives for ansøgning om tilskud eller anden bistand.

1. Sagkyndig bistand.

- A) Støtte til sagkyndig bistand ved vurdering af restaureringsbehov for en fredet eller anden bevaringsværdig bygning.

B) Støtte til bygningsarkæologiske undersøgelser.

C) Støtte til konsulentvirksomhed ved udarbejdelsen af et projekt til restaurering af en fredet eller anden bevaringsværdig bygning.

Den sagkyndige vil normalt være en restaureringskyndig arkitekt, der kan give en vurdering af bygningen, og hvilke behov der er for restaurering eller andet arbejde. Arkitekten kan angive, hvilke detaljer man specielt skal være opmærksom på og lave et oplæg til den, der skal udarbejde det endelige projekt.

Såfremt det ved specielle bygninger skønnes nødvendigt, kan Bygningsfredningsrådet udvirke, at arkitekten knyttes til projektet som konsulent, eller rådet kan anbefale at bruge en bestemt arkitekt.

I visse tilfælde vil en bygningsarkæologisk undersøgelse være nødvendig. Denne skal udføres af en arkitekt, der kan antages via bevillingen.

2. Økonomisk støtte.

A) Tilskud til dækning af merudgifter ved specielle restaureringsarbejder.

B) Tilskud til specielle sikringsarbejder, herunder flytning af huse.

C) Tilskud til almindelige restaureringsarbejder, dog ikke til modernisering og vedligeholdelse.

Den økonomiske bistand vil blive ydet i forbindelse med arbejdets udførelse.

Eksempelvis kan der gives tilskud til flytning af et hus, til isætning af andre (passende) vinduer, omlægning af taget eller til dækning af de merudgifter, der skyldes specielle krav til materialer eller til den håndværksmæssige kvalitet.

Der kan også ydes tilskud til sikringsarbejder, fx. til installering af brandsikringsanlæg.

Ansøgninger om økonomisk støtte skal indeholde en redegørelse for de arbejder, der ønskes udført og en præcis anvisning på, hvilke udgifter der ønskes støtte til.

Der skal endvidere oplyses om de anslåede samlede udgifter, gerne understøttet af et konkret tilbud, samt finansieringen heraf.

Ved meddelelse om tilskud vil dette i de fleste tilfælde blive givet som en procentdel af de samlede udgifter, maksimeret ved et bestemt beløb, samt en angivelse af en seneste frist for arbejdets udførelse og regnskabsafleggelse.

Bygningsfredningsrådet forventer at holde to årlige møder i henholdsvis marts og oktober.

P. d. v.

Jens Brusgaard Nielsen

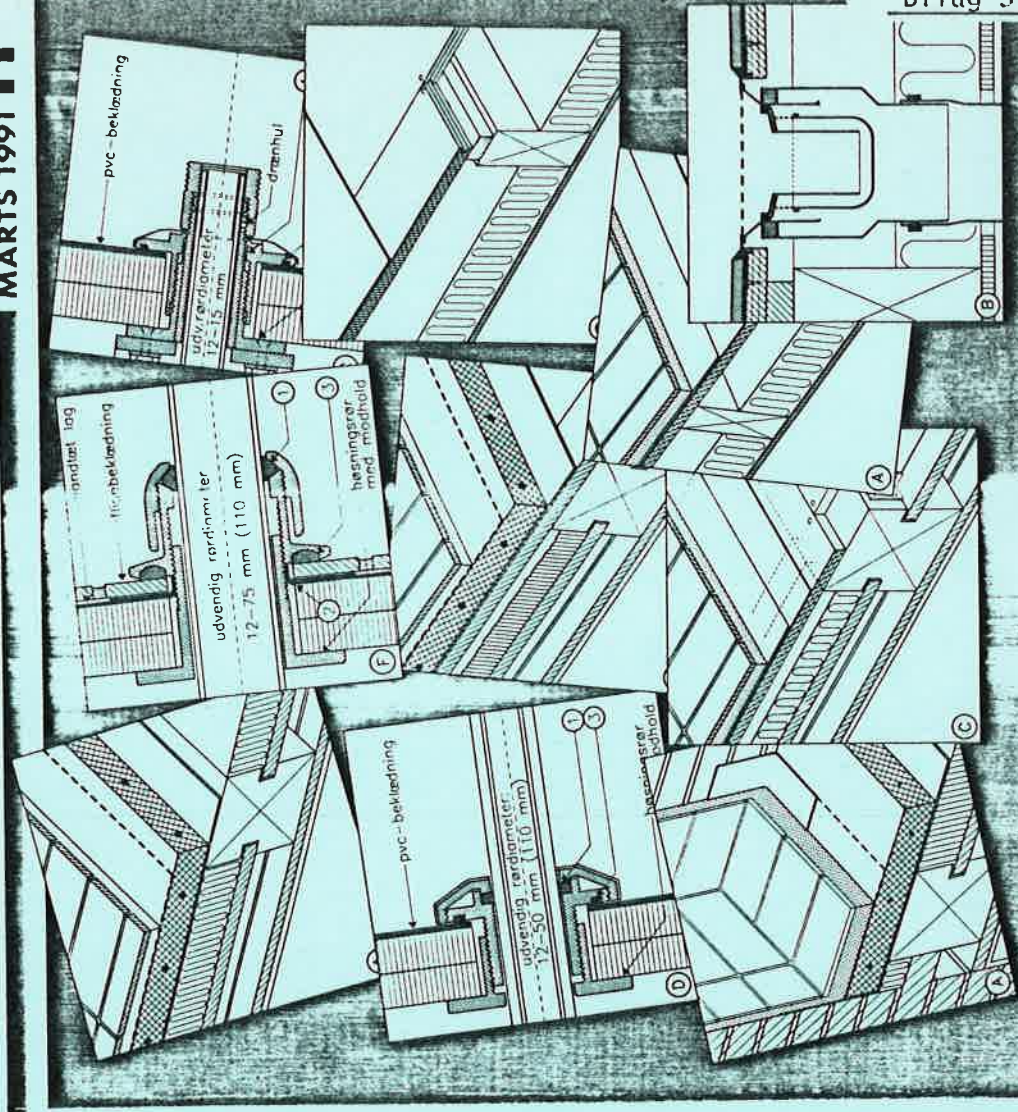
fuldmægtig

SBI information

FRA STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT

MARTS 1991 11

Bilag 3 a

præsenterer et udsnit af SBI-publikationer med anvisninger på konstruktioner, materialevalg og materiale sammensætninger samt vand- og afløbsinstallationer til etablering af badeværelser og andre vædrum

Dette temanummer

GRØNLANDS BYGGEVEJSE
DANMARKSAFD. BGS
HAUSER PLADS 20
1127 KØBENHAVN K

Ved henvendelse, husk abonnementsnummer

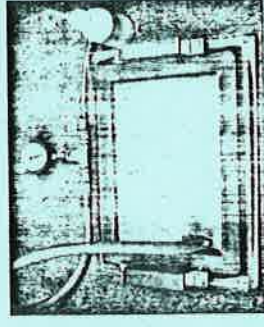
SBI information distribueres gratis til byggeriets parter, boligforeninger, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, offentlige styrelser og andre med interesse i byggeri og fysisk planlægning.
Redaktionen afsluttet 28. januar 1991.
Tryk: Dyva Bogtryk og Offset, Glostrup.
Oplag: 11.000. ISSN 0904-3373

SBI information udgives af STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
Postboks 119, 2970 Hørsholm.
Telefon 42 86 55 33. Telefax 42 86 75 35.
Besøgsadresse: Dr. Neergaards Vej 15.
Redaktion: Hans Jørgen Larsen, Johannes Brisen, Pia Dyrsgaard og Jens Østergaard (ansvarshavende).

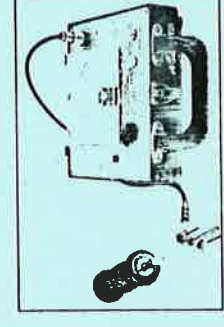
Teknostroket (endoskop) anvendes til undersøgelse af uilgængelige hulrum overalt, hvor der er mulighed for at indføre en sonde med ca. 1 cm i diameter.

Vakuunkammeret (eller sugelassen) anvendes til at undersøge vandtæthed i de øverste lag af færdige gulvbelægninger.

Elektrisk modstandsmåler. Apparatet bruges til måling af fugt i træ og træbaserede pladematerialer.

Herudover kan nævnes: Kapacitetsmåling, vejtørre metoden og måling med varmeledningsevner samt en række andre måle-metoder, som beskrives i SBI-anvisning 170.

BYGGERIETS KVALITETSMÅLESTATION

Byggeriets Kvalitetsmålestation udvikler metoder og udstyr til bygningsundersøgelser, som stilles til rådighed for byggeriets parter, især rådgivende ingeniører, praktiserende arkitekter og boligelskaber. Aktiviteterne retter sig især mod mindre eller mellemstore virksomheder, for hvem det ofte er økonomisk uoverkommeligt at anskaffe det fornødne udstyr til detaljeret vurdering af bygninger. Når det drejer sig om særligt kostbart udstyr, kan Kvalitetsmålestationens faciliteter også være attraktivt for store virksomheder.

Byggeriets Kvalitetsmålestation er oprettet af Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) i 1987, og i 1990 blev undersøgelsesområderne udvidet som følge af udbyttet samarbejde med Beton- og Konstruktionsinstituttet (BKJ) og Dansk Teknologisk Institut (DTI). Kvalitetsmålestationens sekretariat er placeret på Statens Byggeforskningsinstitut.

Målemetoder og udstyr til vædrumsundersøgelser

Termohygroproffen anvendes til måling og kontinuierlig registrering af luftens temperatur og relative fugtighed over en kortere eller længere periode.

45
Sendes uframeret
Medfølgeren betaler portoen
Uframeret
sværforsendelse

SBI-publikationer
Postboks 119
2970 Hørsholm

Cirkulation	Sæl

SBI information orienterer: kort om nye forskningsprojekter, udviklingsresultater og aktuelle SBI-publikationer, som led i byggesektorens retsrebejder på at øge dansk byggeris kvalitet, produktivitet og konkurrenceevne.
SBI information udsendes mindst 4 gange årligt. Næste nummer udkommer maj 1991.
Bladet kan frit kopieres med kildeangivelse.

JEG ER SBI-ABONNENT NR. _____

NAVN _____

STILLING _____

ADRESSE _____

MARTS 91 _____

EVT. GJENNEM BOGHANDLER _____

SBI-PUBLIKATIONER

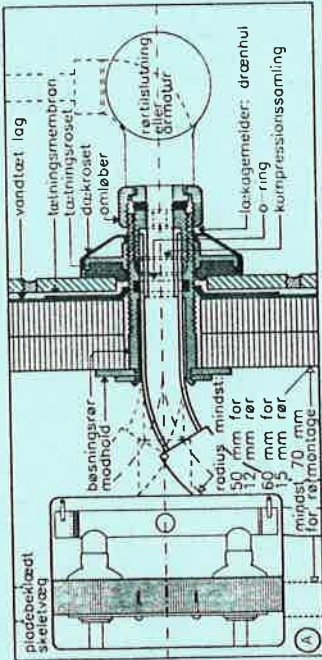
Gulve og vægge i vådrum - i nye boliger og ved renovering

I den nye SBI-anvisning 169 vises der gennemarbejdede konstruktionsdetaljer til udførelse af gulve og badeværelser i overensstemmelse med bygningsreglementernes krav om vandtæthed og sikkerhed mod fugt- og vandskader.

Anvisningen, der erstatter SBI-anvisning 109: »Bygningers vådrum« fra 1984, knytter sig til bestemmelse i Bygningsreglementet 1982, kapitel 7.8, og i Bygningsreglement for småhuse 1985, afsnit 4.6 om udførelse af gulve og vægge i vådrum.

Som noget nyt kræver reglementerne blandt andet, at pvc-bæneværet til vægbekledning skal have en tykkelse på mindst 1,5 mm, da praktiske erfaringer har vist, at svejesamlinger er vanskelige at udføre korrekt i tyndere bæneværet.

I den nye udgave er lagt vægt på renoveringsarbejder, da der ofte opstår fugtproblemer i konstruktionsområder omkring badeværelser efter modernisering. Anvisningen redogør blandt andet for, hvordan ældre vægtyper som bin-

Vandinstallationer

Den nye udgave af »Vandinstallationer« knytter sig til Dansk Ingeniørforenings norm for vandinstallationer, DS 439, der trådte i kraft 1. juni 1990. Revisionen har medført et ændret dimensioneringsgrundlag, så det i visse tilfælde er muligt at bruge væsentlig mindre rørdimensioner. Herudover er kravene om skulje røranstaltninger skærpet, at valget nu står mellem synlige røranstaltninger eller skjulte rør med tilgængelige og udskiftelige samlinger eller indbygget i paneler.

Anvisningen kan bruges som praktisk opslagsbog ved projektering, udførelse og vedligeholdelse af vandinstallationer, og er vel-

FRORSKERFRONTEN

Fugt er den primære årsag til bygningskader

Bygge- og Boligstyrelsen, SKAFOR (Dansk forening for skadesforskning) og SBI har i 1991 iværksat en omfattende informationskampagne om vådrum. Dette skyldes især, at fugt fra badeværelser og andre vådrum er den primære årsag til bygningskader.

Byggeriets Kvalitetsmålestation har undersøgt 44 badeværelser i ejendomme renoveret inden for de sidste 10 år. Heraf var kun 4 badeværelser uden fejl i de vandbelastede områder.

Alle registrerede fejl kan samles under fællesnavnet uretigheder. Uretighederne er især risiko for, at fugt kan brede sig uden for badeværelset til de omkringliggende konstruktioner og i værste fald medføre råd og svampesvæv.

Årsager til uretighederne er:

- når håndværkerne udfører det - når beboerne bruger det.

De projekterende og håndværkerne skal være mere omhyggelige med deres arbejde, og brugerne skal blandt andet sørge for at badeværelset får lov at tørre ud mellem hvert båd.

Den største del af de registrerede fejl i undersøgt - fugtesigt - uretigheder ved rengørmønstre - revner i fugerne i flisebeklædningen løsnest sig fra underlaget.

Kvalitetsstyring er løsningen på længere sigt. Undersøgelsen af de 44 badeværelser har vist et stort behov for at sikre kvaliteten af badeværelser ved fremtidige renoveringer. Der er derfor indført en kvalitetsstyringsordning for renoverings- og bygningsprojekter svarende til den, som gælder for en stor del af nybyggeriet. Kvalitetsstyringen giver mulighed for at oplagge eventuelle fejl på det tidspunkt, hvor de er lettest at finde. Det vil sige i forundersøgelser, bygningsundersøgelser, projektering og udførelse, hvor de involverede teknikere og håndværkere har pligt til at dokumentere deres yde.

Dette temanummer af SBI information viser, at der ikke er undskyldninger med hensyn til manglende anvisninger på holdbare konstruktioner.

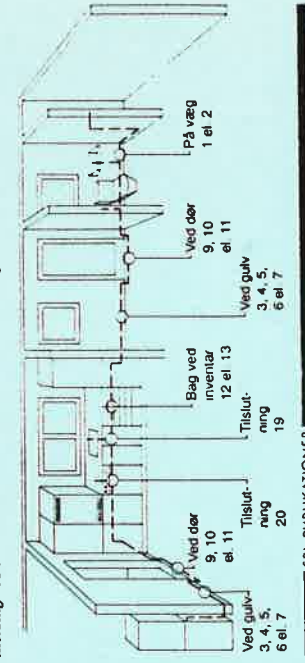
Søren Skibstrup Eriksen
Leder af Byggeriets Kvalitetsmålestation

Renovering af skulje røranstaltninger

Hovedsigtet med anvisningen er at beskrive renoveringsmetoder for varme- og vandinstallationer i enfamiliehuse. Svend Kjølstrup, Viggo Nielsen og Kaj Ovesen, 1989, 48 sider, A5, kr. 81,75.

Principskitse for fremføring af rør til badeværelset i gulvzone og væg.

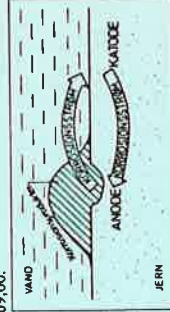
SBI-PUBLIKATIONER

Afløbsinstallationer

En af de væsentligste kilder til fugtskader er uretigheder ved rengørmønstre. I SBI-anvisning 96 beskrives hvordan forskellige afløbsinstallationer, i fx badeværelser, kan udføres, så risici for vandudsivning minimeres.

Anvisningen kan bruges sammen med »Dansk Ingeniørforenings norm for afløbsinstallationer«, som indeholder de lovmæssige krav til afløbsinstallationer. SBI-anvisningen beskriver, hvordan man på grundlag af normen kan projektere og udføre installationen.

SBI-anvisning 96: »Afløbsinstallationer«. Finn Schmidt Jørgensen og Kaj Ovesen, 1974, 6. oplag 1988, 382 sider, A5, kr. 122,00 inkl. Supplement 1984.

Strømkredslob hvor metalopløsningen hele tiden sker det samme sted - en såkaldt grube-tæring. Kan fx forekomme i et vandør.

Korrosionsforebyggelse i VVS-installationer

Ved valg af konstruktioner og materialer i vandinstallationer, skal der tages hensyn til de

Sønd mlg

- SBI-anvisning 96: Afløbsinstallationer (kr. 122,00 inkl. supplement)
- SBI-anvisning 92: Korrosionsforebyggelse i VVS-installationer (kr. 60,00)
- SBI-anvisning 180: Renovering af skulje røranstaltninger i enfamiliehuse (kr. 81,75)
- SBI-anvisning 165: Vandinstallationer (kr. 305,00)
- Beregningskema for vandinstallationer Blok med 50 blade (kr. 61,00)
- SBI-anvisning 168: Gulve og vægge i vådrum - nye boliger og ved renovering (kr. 86,00)
- SBI-anvisning 170: Målemetoder til bygningsundersøgelser (kr. 160,00)
- SBI-meddelelse 87: Nye vådrum i gamle boliger. Erfaringer fra en undersøgelse af 44 nye vådrum (kr. 91,50)
- SBI-vejringsprogram 88 (gratis)
- Nye SBI-publikationer (gratis)
- SBI-årbøger (gratis)
- Oplysninger om SBI-abonnement (gratis)
- Abonnement på SBI information (gratis)

SBI-publikationer købes gennem boghandleren eller direkte fra Statens Byggeforskningsinstitut

dingsværtsvægge, brædeskillevægge og slaggepladevægge kan gøres vandtætte fra gulv til loft.

Beskrivelserne og illustrationerne eksemplificerer den detaljeringsgrad, der er nødvendig i et projekt- og tilbudsmateriale for at sikre vanding vandtæthed. Publikationen beskriver fx hvordan udførelsen af vandtæt pvc-beklædning, vandtæt flisebeklædning og vandtæt malebehandling af vægge foretages. Desuden gennemgås de væsentligste ændringer i bygningsreglementernes krav til gulve og vægge i badeværelser.

SBI-anvisningen henviser sig til såvel mu-rens, tømrere, gulvlægere og VVS-folk som projekterende arkitekter og ingeniører. Vandrumsbranchens producenter kan bruge anvisningen til at få et indtryk af behovet for produktudvikling af vandtætte komponenter, fx rengørmønstre.

SBI-anvisning 169: »Gulve og vægge i vådrum i nye boliger og ved renovering«. Erik Brandt og Christian Wotmann Nielsen, 1991, 84 sider, A5, kr. 86,00.

Kandidat rengørmønstre med montagebeskrivelser for tilbringning af rør og armaturer til installation i vægge.

Målemetoder til bygningsundersøgelser

Man kan undersøge konstruktioners fugtindhold ved måling. SBI-anvisning 170 giver råd-givende ingeniører og arkitekter samt andre byggeteknikere mulighed for at orientere sig om de bedst egnede målemetoder og udstyr til bygningsundersøgelser. Anvisningen beskriver de hyppigst anvendte metoder til undersøgelse af forskellige bygningsdele og byggekomponenter.

Beskrivelsen af metoderne er inddelt efter anvendelsesområder og materiale typer: fugt, varmeisolerende og tæthed, beton, metal, murværk og puds, overfladebehandlinger og betingninger samt berende konstruktioner.

SBI-anvisning 170: »Målemetoder til bygningsundersøgelser«. Erik Brandt, 1990, 156 sider, A4, kr. 165,00.

Elektrisk modstands måling hvor sølmerne består af tre eller krydsfiner. Måling af fugtindholdet i en trækonstruktion kan foretages ved at indbygge sølmerne i konstruktionen.

SBI-PUBLIKATIONER

Nye vådrum i gamle boliger

SBI-meddelelse 87 gennemgår resultaterne af Byggeriets Kvalitetsmålestations undersøgelse af nyetablerede badeværelser i den gamle boligmasse.

Ud over detaljerede beskrivelser af de konstaterede fejl og mangler, samt årsagerne her til, gennemgås hele undersøgelsesmetoden. Her-

58 Uretigheder ved rengørmønstre

Fordelingen af svigt i vandbæltede områder i de 44 undersøgte badeværelser.

Til:

Se udsendelsesliste
på bagsiden.

PKo/LiN 30047

43837 - 8. april 1986

GIO's krav til vægge og gulve i våde rum.

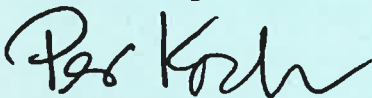
GIO har i brev nr. 5104 af 31. august 1979 meddelt de rådgivende firmaer - der arbejder for GIO med projektering af husbygningsopgaver - at GIO på baggrund af negative erfaringer med bl.a. pladebeklædte badeværelsesvægge, havde ændret projekteringspraksis og herefter ville anvende mineralske materialer til vægge og gulve i våde rum overalt, hvor det var gennemførligt. - Kopi af ovennævnte brev vedlægges.

Siden har man forsøgsvis i et par boligbebyggelser anvendt malet pudslag på gulve og malet glasvæv på letbetonvægge i badeværelser. Man blev tilskyndet hertil af økonomiske hensyn og af bygherrerne og kommunens ønske om andre brugsværdier end høj finish i badeværelserne.

Efter at forsøget nu har varet et par år, må det konstateres, at det ikke er muligt at få "spareløsningen" udført ordentligt, og at hverken de oprindelige kommunale initiativtagere eller teknikerne har sympati for den. GIO har derfor besluttet at vende tilbage til den projekteringspraksis, der er beskrevet i brevet af 31. august 1979.

De rådgivende firmaer bedes sørge for at projekter, der foreligger eller er under udførelse, ændres eller færdiggøres i overensstemmelse med denne beslutning i den udstrækning det kan ske, uden at påføre byggeriet merudgifter eller forsinkelser på grund af indgreb i de allerede foretagne dispositioner.

Med venlig hilsen

Per Koch
afdelingsarkitekt

Bilag

Kopi til: MFG - ISINNA - Rådg.afd. -BGA-HUB-PRG-AKT-PKO-LiN- ARK/G/B

Deres ref.	GTO-ref.	Sag nr.	Brev nr. og dato
	PKo/BA	30p47	51504 - 31. aug. 1979

Vedr.: Konstruktioner og materialer til gulve og vægge i våde rum.

GTO har i 1978 udført nogle indledende undersøgelser af badeværelser i etagehuse, efter at boligforvaltningen i Godthåb havde gjort opmærksom på en række tilfælde af alvorlige fugtskader forårsaget af indtrængende vand i vægkonstruktionerne og i nogle tilfælde i gulvene.

De nævnte undersøgelser har vist, at der også andre steder er problemer med lette badeværelsesvægge med træskelet og med gulve, især hvor der er anvendt polyurethan-belægning.

GTO har på denne baggrund ændret projekteringspraksis således, at der overalt, hvor det er gennemførligt, anvendes mineralske materialer. Til væggene, normalt gasbetonplader med flisebeklædning, og til gulvene beton med klinker eller mosaikfliser. Desuden er der iværksat en planlægning og projektering med henblik på istandsættelse af skadede badeværelser og en forebyggende vedligeholdelse af de truede.

De nævnte problemer er drøftet internt i GTO, bl.a. i lyset af fremkomsten af nye materialer og konstruktioner til våde rum. GTO ønsker herefter at gøre de projekterende firmaer, der arbejder for direktoratet opmærksom på, at der må stilles særlige krav til vådrums-konstruktioner, og i den forbindelse især, at boligministeriets godkendelse af konstruktioner og materialer ikke kan anses for tilstrækkelig dokumentation for deres egnethed i Grønland. Hvor det er nødvendigt at anvende organiske materialer, f.eks. træbjælkelag og træskeletvægge i badeværelser og andre våde rum, må disse konstruktioner projekteres meget omhyggeligt, og beklædninger, fugeløsninger og placering af installationer vælges således, at der opnås fuld sikkerhed for funktionsdygtighed under de udførelsesmæssige og anvendelsesmæssige forhold, der gælder i Grønland.

Resultaterne af de omtalte undersøgelser og en sideløbende forsøgsrække med istandsættelse af typiske skader vil danne grundlaget for en rapport, der vil blive tilsendt Dem til orientering.

P.D.V.

E.B.

Per Koch
Per Koch
afdelingsarkitekt

Kopi til: ARK/G/B - IKT - PSA - rådg.afd./GHB - EPG(3)

PKO
-7.4.86